

Bruxelles, den 30.6.2016
SWD(2016) 208 final

ARBEJDSDOKUMENT FRA KOMMISSIONENS TJENESTEGRENE

RESUME AF KONSEKVENSANALYSEN

Ledsagedokument til

Forslag til Rådets forordning

**om kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser i ægteskabssager og i sager
vedrørende forældreansvar, og om internationale barnebortførelser (omarbejdning)**

{COM(2016) 411 final}
{SWD(2016) 207 final}

Resumé
Konsekvensanalyse, der ledsager forslaget til omarbejdning af Bruxelles IIa-forordningen (nr. 2201/2003)
A. Behov for handling
Hvorfor? Hvad er problemstillingen?
<p>Det stod klart efter evalueringen, at en række problemer skal løses for at sikre, at forordningen kan give de ønskede resultater. De vedrører forudsigeligheden og effektiviteten i de grænseoverskridende procedurer, som er fastlagt i forordningen for at sikre forældrenes og børnenes tarv. Problemerne skyldes også den kendsgerning, at den nuværende tekst ikke er tilstrækkelig klar eller er mangelfuld.</p> <p>For så vidt angår spørgsmål om forældremyndighed i forbindelse med forældres bortførelse af børn, grænseoverskridende anbringelse af børn, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og samarbejde mellem (centrale og andre) nationale myndigheder forekommer der uforholdsmæssigt store og unødvendige forsinkelser på grund af den måde, som de nuværende procedurer er udformet eller anvendt på. Domme bliver ofte ikke fuldbyrdet, eller også sker det med betydelige forsinkelser. Endelig er samarbejdet mellem centralmyndighederne uklart beskrevet. Det har ført til forsinkelser, eller at anmodninger ikke er blevet efterkommet, hvilket ikke har været i barnets tarv.</p> <p>Disse forsinkelser og mangler er til skade for barnets grundlæggende rettigheder og nedbryder den gensidige tillid mellem medlemsstaterne, som forordningen afhænger af for at kunne fungere efter hensigten.</p> <p>Med hensyn til ægteskabssager har ægtefæller i et internationalt ægteskab ikke mulighed for sammen at vælge, hvilken domstol der skal behandle deres skilsmisse. I de tilfælde, hvor ægtefællerne ikke har det samme EU-statsborgerskab og bor i et tredjeland, kan der være begrænset adgang til en domstol i EU. Selv om disse problemer er taget i betragtning, foreslås der ingen foranstaltninger på dette trin.</p>
Hvad skal der opnås?
<p>Sagsbehandlingen bør forenkles ved at mindske forsinkelser og omkostninger. I forbindelse med tilbagegivelse af børn bør den nuværende tilbagegivelsesmekanisme præciseres, og der bør indføres nye foranstaltninger, som f.eks. kompetencekoncentration og klagebegrænsning, for at afkorte fristerne. Med hensyn til anbringelsesafgørelser bør der indføres en uafhængig godkendelsesprocedure, der kan finde anvendelse for alle grænseoverskridende anbringelser, sammen med en frist for den anmodede medlemsstat til at svare på anmodningen. Desuden vil eksekvtur blive afskaffet, samtidig med at der fortsat sikres passende garantier (grunde til ikke-ankendelse og anfægtelser af fuldbyrdelse som sådan eller af specifikke fuldbyrdelsesforanstaltninger), der kan påberåbes af sagsøgte på tidspunktet for fuldbyrdelsen og derved afkorte den samlede varighed af sagsbehandlingen, herunder på fuldbyrdelsestrinnet. Endelig bør følgende aspekter af samarbejdet præciseres: 1) hvem der kan indgive en anmodning, 2) hvilken type bistand eller information der er tale om, 3) fra hvem og 4) på hvilke betingelser. Det bør præciseres, at også domstole og sociale myndigheder om nødvendigt kan anmode om bistand fra centralmyndighederne.</p>
Hvad er merværdien ved at handle på EU-plan?
<p>På grund af problemets grænseoverskridende karakter er kun internationale par/forældre berørt af problemet. Mangler i den eksisterende EU-lovgivning kan ikke afhjælpes af medlemsstaterne, når de handler alene, og målene kan ikke nås i tilstrækkelig grad på nationalt plan. Der er derfor behov for en indsats på EU-plan. Nationale materielle familieretlige regler berøres ikke af de foreslåede foranstaltninger.</p>
B. Løsninger
Hvilke lovgivningsmæssige og ikkelovgivningsmæssige løsninger er overvejet? Foretrakkes en løsning frem for andre? Hvorfor?
<p>De forskellige løsningsmodeller og deres konsekvensanalyse behandles særskilt for hvert af de spørgsmål, der er fundet problematiske i evalueringen af forordningen. For alle spørgsmål er der udviklet et basisscenario og alternative muligheder. For ægteskabssager og sager vedrørende forældreansvar har man set på løsningsmodeller med forskellige grader af indgriben. For barne bortførelser har man kun overvejet rene præciseringer af den nuværende mekanisme sideløbende med en model, der omfatter en række ledsageforanstaltninger. Desuden har man overvejet to modeller</p>

for at vurdere eventuelle gennemgribende ændringer af tilbagegivelsesmekanismen (tilbagevenden til "Haag-ordningen" og oprettelse af et særligt forum i hjemlandet). Med hensyn til anbringelsesmekanismen foreslås to modeller for valg mellem et system med enten underforstået eller udtrykkeligt samtykke.

Med hensyn til anerkendelse og fuldbyrdelse har man i begge løsningsmodeller afskaffet eksekvaturkravet eller foreslået en ny procedure, der bedst muligt kan håndtere problemet med manglende effektivitet. Det nye system suppleres af tre alternative forslag til, hvordan man bedst håndterer høringer af børn. Der foreslås også to yderligere løsningsmodeller med henblik på at forbedre fuldbyrdelsen gennem enten en vejledende tidsfrist eller en fuldstændig harmonisering af fuldbyrdelsesreglerne for afgørelser vedrørende forældreansvar.

Evalueringen afsluttes med de samlede foretrukne løsningsmodeller for alle spørgsmål, der fremlægges i rapporten.

Hvad er de forskellige interessenters holdning? Hvem støtter hvilken løsning?

De forskellige interessenter, herunder medlemsstaterne, bakker tydeligvis op om behovet for en nøje målrettet reform af den eksisterende forordning. I sager om forældres bortførelse af børn mener de fleste (over 70 %) af de adspurgte, herunder forældre, ikke at forordningen har sikret umiddelbar tilbagegivelse af barnet i EU. Der foreslås navnlig forbedringer med hensyn til håndhævelsen af lovgivningen og fristen for at træffe afgørelse om tilbagegivelse og dens håndhævelse.

Forældrene er den gruppe, der presser mest på for at udbrede afskaffelsen af eksekvatur, efterfulgt af dommere og advokater. Nogle medlemsstater mener ikke, at eksekvatur bør afskaffes helt. Et stort antal respondenter (86 %) peger især på fuldbyrdelsen af afgørelser vedrørende forældreansvar som et område, hvor der er plads til forbedring. Endelig udtrykker forældrene navnlig bekymring for samarbejdet mellem centralmyndighederne.

C. Den foretrukne løsnings virkninger

Hvilke fordele er der ved den foretrukne løsning (om nogen, eller de vigtigste)?

De foretrukne løsninger håndterer de konstaterede problemer bedre end nogen af de andre modeller. Taget under ét øger de forudsigeligheden i grænseoverskridende tvister ved at sikre en ægte fri bevægelighed for retsafgørelser, som er baseret på princippet om gensidig anerkendelse og fremmer respekten for de grundlæggende rettigheder, navnlig børns rettigheder, ved at give de nødvendige garantier. Generelt bidrager løsningsmodellerne til at sikre hurtigere procedurer og mindsker dermed de negative konsekvenser for forældrene og frem for alt for børnene.

Hvilke omkostninger er forbundet med den foretrukne løsning (om nogen, ellers de vigtigste)?

De foretrukne løsninger vil føre til besparelser for de europæiske borgere, der er involveret i grænseoverskridende tvister. Afskaffelsen af eksekvatur vil skære størstedelen af de nuværende omkostninger ved eksekvaturproceduren væk (i gennemsnit 2 200 EUR for at få behandlet en ansøgning). Desuden vil den foretrukne løsningsmodel med hensyn til fuldbyrdelse bidrage til at spare omkostninger for de forældre, der ønsker fuldbyrdelse, da de ikke nødvendigvis skal finde højt specialiserede jurister med kendskab til den udenlandske ordning for fuldbyrdelse. Centralmyndighederne vil også kunne få lidt færre omkostninger, hvis procedurerne baseres på ensartede regler eller forkortes på fuldbyrdelsestrinnet. Også præciseringen af centralmyndighedernes opgaver og anbringelsesproceduren vil spare omkostninger, fordi samarbejdsprocedurerne bliver mere strømlinede.

Hvordan vil virksomhederne, herunder SMV'er og mikrovirksomheder, blive påvirket?

Ikke relevant.

Vil der være væsentlige virkninger for de nationale budgetter og myndigheder?

De foretrukne løsningsmodeller vil få forholdsvis beskedne finansielle omkostninger. Afskaffelsen af eksekvatur vil indebære, at medlemsstaterne pådrager sig udgifter til uddannelse for at gøre juristerne bekendt med de nye procedurer, men der er allerede behov for uddannelse i dag, og det for langt flere dommere. For nogle medlemsstater vil forpligtelsen til at sikre deres centralmyndighed tilstrækkelige ressourcer sandsynligvis skabe yderligere omkostninger (navnlig hvad angår menneskelige ressourcer), hvis deres centralmyndigheder i øjeblikket ikke er tilstrækkeligt udrustet.

D. Opfølgning

Hvornår vil politikken blive revideret?
--

Fem år efter forordningens vedtagelse.
--